

מקור המאמר בזהר פרשת וירא דף קב ע"ב
השכינה משתתפת בצער ישראל

פִּתַח וְאָמַר, (ישעיה סג) בְּכָל צָרְתֶם לֹא צָר וּמִלְאָךְ פָּנָיו הוֹשִׁיעֶם וְגו'. תָּא חַוִּי, בְּכָל צָרְתֶם דְּיִשְׂרָאֵל כִּד אֲזַדְמֵן לֹזֵן עָאקוֹן, כְּתִיב לֹא בְּאֵל"ף וְקָרִי בּוֹא"ו, בְּגִין דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עִמָּהוֹן בְּעָקוֹן. לֹא בְּאֵל"ף, אֲתֵר עֲלָאָה יִתִּיר, אָף עַל גַּב דְּלָאוּ בְּהֵוֹא אֲתֵר רִוּגָא וְעָקוֹן, לְהַתֵּם לְעֵילָא מִטָּא עֵקְתָא דְּיִשְׂרָאֵל. לֹא בְּאֵל"ף כְּמָא דְּאֵת אָמַר, (תהלים ק) הוּא עֲשָׂנוּ וְלֹא אֲנַחְנוּ. כְּתִיב בְּאֵל"ף וְקָרִי בּוֹא"ו.

וּמִלְאָךְ פָּנָיו הוֹשִׁיעֶם. וְהָא אִיהוּ עִמָּהוֹן בְּהֵוֹא עָקוֹן, וְאֵת אֲמַרְתְּ הוֹשִׁיעֶם. אֵלָא מוֹשִׁיעֶם לֹא כְּתִיב, אֵלָא הוֹשִׁיעֶם מִקְדַּמַּת דְּנָא דְּאִיהוּ זְמִין בְּהֵוֹא עָקוֹן לְמַסְבַּל עִמָּהוֹן. תָּא חַוִּי, בְּכָל זְמָנָא דְּיִשְׂרָאֵל אֲנֹן בְּגָלוּתָא, שְׂכִינְתָּא עִמָּהוֹן בְּגָלוּתָא, וְהָא אוּקְמוּהָ, דְּכְתִיב (דברים 2) וְשָׁב יי אֱלֹהֶיךָ אֵת שְׁבוּתֶךָ וְרַחֲמֶךָ וְגו'.

רָאָה, בְּכָל זְמַן שִׁישְׂרָאֵל בְּגָלוּת - שְׂכִינָה עִמָּם בְּגָלוּת, וְהָרִי ה' אֱלֹהֶיךָ אֵת שְׁבוּתֶךָ וְרַחֲמֶךָ וְגו'.

פִּתַח וְאָמַר, (ישעיה סג) בְּכָל צָרְתֶם לֹא צָר וּמִלְאָךְ פָּנָיו הוֹשִׁיעֶם וְגו'. בָּא רָאָה, בְּכָל צָרְתֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, כְּשֶׁמְזַדְמָנוֹת לָהֶם צָרוֹת, כְּתוּב לֹא בְּאֵל"ף וְקוֹרְאִים בּוֹא"ו, מְשׁוּם שֶׁהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עִמָּם בְּצָרָה. לֹא בְּאֵל"ף מְקוּם יוֹתֵר עֲלִיוֹן, אָף עַל גַּב שְׂאִין בְּאוֹתוֹ מְקוּם רְגֵז וְצָרָה, לְשֵׁם לְמַעְלָה מְגִיעָה צָרְתֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל. לֹא בְּאֵל"ף, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים ק) הוּא עֲשָׂנוּ וְלֹא אֲנַחְנוּ. כְּתוּב בְּאֵל"ף וְקוֹרְאִים בּוֹא"ו.

וּמִלְאָךְ פָּנָיו הוֹשִׁיעֶם, וְהָרִי הוּא עִמָּם בְּאוֹתָהּ צָרָה, וְאֵתָהּ אוֹמֵר הוֹשִׁיעֶם? אֵלָא לֹא כְּתוּב מוֹשִׁיעֶם, אֵלָא הוֹשִׁיעֶם מִקְדָּם לְכֹן, שֶׁהוּא עֲתִיד בְּאוֹתָהּ צָרָה לְסַבַּל עִמָּם. בָּא פְּרָשׁוּהָ שְׂכִינָה שְׂכִינָה (דברים 2) וְשָׁב

דְּבַר אַחַר וּמִלֶּאךְ פָּנָיו הוֹשִׁיעַם, דָּא שְׂכִינְתָא.
 דְּאִיהִי עֲמָהוּן בְּגִלוּתָא וְאֵת אִמְרַת דְּאִיהוּ
 הוֹשִׁיעַם. אֵלָא הָכִי הוּא וּדְאִי, דְּאֵלִין אַנּוּן מִשְׂכְּנוֹתָיו
 דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא בְּגִלוּתָא, וּבְגִין דְּשְׂכִינְתָא עֲמָהוּן
 קְדֻשָׁא בְּרִידָה הוּא אֲדַכֵּר לֹון לְאוּטְבָא לֹון וְלֵאפְקָא
 לֹון מִן גְּלוּתָא, דְּכְתִיב, (שמות ו) וְאֶזְכְּרֶנּוּ אֶת בְּרִיתִי
 בְּקִדְמִיתָא, וּלְבַתֵּר וְעַתָּה הִנֵּה צִעַקְתָּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 בְּפָאָה אֵלַי.

וְגַם רְאִיתִי. לְאַסְגָּאָה רְאִיָּה אַחְרָא דְּאִיהוּ קְדֻמָּא
 דְּכִלָּא, וּכְתִיב, (שמות ב) וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת בְּרִיתוֹ
 דָּא שְׂכִינְתָא. אֶת אַבְרָהָם לְאַבְרָהָם מִיבְעֵי לִיהִ, אֵלָא
 אֶת אַבְרָהָם דָּא הוּא חֲבֵרוֹתָא זְוִוּגָא דִּילָהּ בְּאַבְהֹן.
 אֶת אַבְרָהָם דָּא הוּא מְעַרְבִית דְּרוּמִית. אֶת יִצְחָק
 דָּא הוּא צְפוֹנִית מְעַרְבִית. וְאֵת יַעֲקֹב דָּא הוּא זְוִוּגָא
 חָדָא, כְּלָלָא חָדָא, זְוִוּגָא שְׁלִים כְּדָקָא יָאוּת.

כְּגִוּוּנָא דָּא אֶת הַשָּׁמַיִם דָּא הוּא כְּלָלָא מִדַּת לֵילָה
 בַּיּוֹם. וְאֵת הָאָרֶץ דָּא מִדַּת יוֹם בְּלֵילָה
 כְּחָדָא. אוֹף הָכֵא בְּכִלְהוּ אֶת, וּבִיעֲקֹב וְאֵת, לְמַהוּ
 כְּלָא זְוִוּגָא חָדָא דְּלָא מִתְפָּרְשִׁין דְּבַר וְנוֹקְבָא לְעֵלְמִין.
 וּזְמִין קְדֻשָׁא בְּרִידָה הוּא לְאַכְרֹזָא בְּכָל עֵלְמָא
 וְלֵאשְׁמַעְיָא קָל דִּימָא (ישעיה סג) וַיֹּאמֶר אֲדָּךְ עַמִּי הִמָּה
 בְּנִים לֹא יִשְׁקְרוּ וַיְהִי לָהֶם לְמוֹשִׁיעַ. בְּרוּךְ יְיָ לְעוֹלָם

אָמֵן וְאָמֵן: (עד כאן פרשת וירא) (דף קכא ע"א).

אֶת, וּבִיעֲקֹב וְאֵת, שְׁיִהִיָּה הַכֹּל זְוִוּגָא אֶחָד שְׁלָא נְפָרְדִים זְכָר וּנְקֵבָה לְעוֹלָמִים. וְעַתִּיד הַקְּדוּשָׁא
 בְּרוּךְ הוּא לְהַכְרִיז בְּכָל הָעוֹלָם וְלְהַשְׁמִיעַ קוֹל שְׁיִאמֶר (ישעיה סג) וַיֹּאמֶר אֲדָּךְ עַמִּי הִמָּה בְּנִים
 לֹא יִשְׁקְרוּ וַיְהִי לָהֶם לְמוֹשִׁיעַ. בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.

דְּבַר אַחַר וּמִלֶּאךְ פָּנָיו הוֹשִׁיעַם - זֶה שְׂכִינְתָּה, שְׁהִיא
 עִמָּם בְּגִלוּת, וְאֵתָה אֹמֶר
 שְׁהוּא הוֹשִׁיעַם? אֵלָא כִּף זֶה
 בְּוִדְאִי, שְׁאֵלָה הֵם מִשְׂכְּנוֹתָיו
 שֶׁל הַקְּדוּשָׁ בְּרוּךְ הוּא
 בְּגִלוּת. וּמִשׁוּם שְׂשְׂכִינְתָּה
 עִמָּהֶם, הַקְּדוּשָׁ בְּרוּךְ הוּא
 זֹכֵר אוֹתָם לְהִיטִיב לָהֶם
 וְלְהוֹצִיאֵם מִהַגְּלוּת, שְׁכַתוּב
 (שמות ו) וְאֶזְכְּרֶנּוּ אֶת בְּרִיתִי,
 בְּהַתְחַלָּה. וְאַחַר כֵּן, וְעַתָּה
 הִנֵּה צִעַקְתָּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּפָאָה
 אֵלַי.

וְגַם רְאִיתִי - לְרַבּוֹת רְאִיָּה
 אַחְרַת שְׁהִיא הָרֵאשׁוֹנָה שֶׁל
 הַכֹּל. וְכַתוּב (שם ב) וַיִּזְכֹּר
 אֱלֹהִים אֶת בְּרִיתוֹ, זֶה שְׂכִינְתָּה.
 אֶת אַבְרָהָם? לְאַבְרָהָם הָיָה
 צָרִיף לְכָתֹב. אֵלָא אֶת
 אַבְרָהָם זֶה הַחֲבֵרוֹת וְהַזְוִוּג
 שֶׁלָּהּ עִם הָאֲבוֹת. אֶת אַבְרָהָם
 - זֶהוּ מְעַרְבִית דְּרוּמִית. אֶת
 יִצְחָק - זֶהוּ צְפוֹנִית מְעַרְבִית.
 וְאֵת יַעֲקֹב - זֶהוּ זְוִוּג אֶחָד,
 כְּלָל אֶחָד, זְוִוּג שְׁלִים כְּרֵאוּי.

כְּמוֹ זֶה אֶת הַשָּׁמַיִם - זֶהוּ
 כְּלָל שֶׁל מִדַּת לֵילָה בַּיּוֹם.
 וְאֶת הָאָרֶץ - זֶה מִדַּת יוֹם
 בְּלֵילָה כְּאֶחָד. אֵף כֵּן בְּכֹלֶם

אֶת, וּבִיעֲקֹב וְאֵת, שְׁיִהִיָּה הַכֹּל זְוִוּגָא אֶחָד שְׁלָא נְפָרְדִים זְכָר וּנְקֵבָה לְעוֹלָמִים. וְעַתִּיד הַקְּדוּשָׁא
 בְּרוּךְ הוּא לְהַכְרִיז בְּכָל הָעוֹלָם וְלְהַשְׁמִיעַ קוֹל שְׁיִאמֶר (ישעיה סג) וַיֹּאמֶר אֲדָּךְ עַמִּי הִמָּה בְּנִים
 לֹא יִשְׁקְרוּ וַיְהִי לָהֶם לְמוֹשִׁיעַ. בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.